

"דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם למעל מעל ב-ה' ואשמה הנפש ההוא:"

(ה'ר')

אחד הדברים החשובים כשאדם רוצה להתקרב לאביו שבשמים, לשוב מעוונותיו ולהטהר מפשעיו, הוא לומר בפה מלא אשמתו. דהיינו, אף אחד לא אשם בעבירות שלי - לא ההורים שלי, לא החברים שלי ולא אשתי. אז מי אשם? אני ורק אני. וראו את קרח, שנאמר על אשתו "ואולת בידיה תהרסנו" (משלי י"ד א'), שגרמה לו לחלוק על משה רבינו ע"ה - נבלע בעצמו באדמה.

וכן הקב"ה, שאמר לאנשי ירושלים "הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי" - זאת אומרת, לא על החטאים שלכם אני דן ושופט אתכם, אלא על זה שאתם אומרים 'לא חטאנו'. וזה מה שעשה יוסף הצדיק לאחיו, עד שהם אמרו בפה מלא 'אבל אשמים אנחנו על אחינו' וגו'.

לכן גם אם קשה לנו להודות בחטא, וגם אם אנו בטוחים שלא מגיע לנו לקבל צרות כי אנו אנשים טובים - אף על פי כן תמיד טוב לומר 'חטאנו עווינו פשענו'. וכשבא שמואל הנביא להוכיח את שאול, בתחילה אמר שאול שהוא לא אשם, והעם הוא שחמל על הצאן. רק לבסוף אמר 'חטאתי לה', ולכן נלקחה ממנו המלוכה. ואילו דוד המלך ע"ה, אחרי המשל עם כבשת הרש, שאמר לו נתן הנביא 'אתה האיש' - מיד אמר דוד 'חטאתי לה', ונשארה מלכותו לנצח.

ומעשה ברמב"ם שראה אדם יוצא מבית הכנסת ולא אמר וידוי. ניגש אליו הרמב"ם ושאל אותו: "למה כבודו לא אומר וידוי?". ענה לו האיש "אני לא רוצה לעבור על 'מדבר שקר תרחק', שהרי בווידוי אומרים 'עבדנו עבודה זרה, ניאפנו, גזלנו'. מה לי ולעבירות האלה? זה לא שייך אליי, לכן אני לא מציין אותן".

שאל אותו הרמב"ם "האם לא קורה לך שאתה כועס לפעמים?". "קורה לי שאני כועס, לצערי", ענה האיש. אמר לו הרמב"ם "אם כן, אתה עובד עבודה זרה. שהרי אמרו רבותינו 'כל הכועס יהא בעיניך כעובד עבודה זרה' (שבת ק"ה). והאם כשאתה קם מוקדם בבוקר לתפילה, לא קרה שהערת מישהו מבני הבית? אם כן, אתה גזלן, שזה גזל שינה. ואם התגאת גם, הגמרא אומרת 'כל המתגאה - כאילו בא על העריות כולם' (סוטה ד'). ואם כן, אתה יכול להגיד וידוי". וכמוכן שהאדם הזה הבין שהווידוי שייך אליו, והחל באמירתו מדי יום.

אהבת ישראל

מהי "שנאת חנם". (המשך)

השנאה והקנאה הן אש אוכלת!

הנה רואים ושוֹמְעִים אֲנִי עַל אֲנָשִׁים הַלּוֹקִים בְּמִדַּת הַשְּׂנֵאָה או בְּהַקְפָּדָה, עַד כְּדֵי אֲשֶׁר מִתְגַּלְגְּלִים הֵמָּה עַל מִטּוֹתֵיהֶם לִילוּת שְׁלֵמִים לְלֹא שְׂנֵה פְּשָׁלָם בּוֹעֵר עַל עֲלֻבוֹנָם. אֵינָם מְסַגְּלִים לַפְעֵמִים גַּם לְאָכֵל. אֵין לָהֶם מִצַּב רוּחַ, שְׂמִיחָה וְנַחַת מִכָּל אֲשֶׁר לָהֶם. רַק נִזְפָּרִים בְּאוֹתוֹ פּוֹגֵעַ - נִסְחָבֶת מִחֲשָׁבֶתָם לְרִצּוֹן לְנִקְמָה וְשׁוֹכָחִים אֶת כָּל מָה שְּׁסָבִיבָם, וּבְזָה נִתְפַּס כָּל עוֹלָמָם: אֵיךְ הוּא פִּגַע בִּי... אֵיךְ הוּא דָּבַר אֵלַי... מִי הוּא שֶׁכַּךְ הֵעִז לַפְגֹּעַ בִּי אֲנִי חָבֵב לְהִרְאוֹת לִי מִי אֲנִי, אֲנִי חָבֵב לְלַמְדוֹ לְקַח. וּבִפְרָט אִם הוּא מְשַׁתֵּף בְּצַעְרוֹ אַחֲרֵים - כַּמָּה לְשׁוֹן הִרְעַ וּמַחֲלֶקֶת וּרְכִילוּת מִתְלַקַּח מִכֶּךָ.

הלא שְׂמַעְנוּ בְּמִשְׁפָּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ מִקְרָה נוֹרָא עַל אֵב וּבְנוֹ שֶׁרָצְחוּ נֶפֶשׁ שֶׁל שָׂכָן עַל רֵיב הַחֲנִיט רָכַב. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם!

העל זה מגיע עֵנֶשׂ רָצַח! מִי פִּסַּק לָהֶם פִּסַּק זֶה הֲלֹא רַק יִצְרַ הַתְּאֵנָה וְהַנִּקְמָה וְהַשְּׂנֵאָה! וְגַם אָדָם שֶׁלֹּא רוֹצֵחַ בְּפִעֵל, אֲבָל בְּמַחֲשָׁבֶתוֹ מְאֻחַל חֲלִי אוֹ מוֹת לְחִבְרוֹ - דִּינוֹ כְּמוֹ רוֹצֵחַ. שֶׁהָרִי מִצְדוֹ, אִם יָבֵא מִיִּשְׁהוּ וְיִכְּה אֶת חִבְרוֹ נֶפֶשׁ - מָה טוֹב וּמָה נְעִים, הֲזוֹ לֹא אֲכַזְרִיּוֹת שֶׁל רְצִיחָה??

א. לא בדעותיי!

פְּעֵמִים שְׂאֲצַל יְדִידִים מִתְעוֹרָר וְכוּחַ, וְכָרְגִיל - כָּל אָדָם אוֹהֵב לְהַתְעַקֵּשׁ שֶׁיִּקְבְּלוּ דַעְתּוֹ. מִדָּה זֹו נוֹבַעַת מִנְּאֻנָּה: מָה פְּתָאוּם שְׂאֲנִי אֶהְיֶה מְנַצֵּחַ וְחִבְרִי מְנַצֵּחַ! וְלָכֵן לֹא מְנַסֶּה אֶפְלוֹ לְהַתְּבוֹנֵן בְּדַבְרֵי חִבְרוֹ וּבְדַעְוֹתָיו, וְלַפְעֵמִים נִסְחָפִים לְסַעְרָה וּפְלִיטוֹת מְלִים שֶׁלֹּא בְּדַרְךְ אֲרָץ, וְאֶפְשֶׁר שֶׁמְדַבֵּר קֶטָן, וְכוּחַ שֶׁל מָה בְּכַךְ, לְקַלְקֵל יַחֲסִים טוֹבִים.

עלינו להתבונן!

חַז"ל אָמְרוּ, כְּשֶׁם שֶׁפְּרָצוּפֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי אָדָם אֵינָם דּוֹמִים, כֵּן דַּעְוֹתֵיהֶם אֵינָם שׁוֹת. כָּל אֶחָד נוֹלַד בְּהַשְּׁקָפָה אַחֲרֵת, בְּדַעַה אַחֲרֵת. וְעוֹד אָמְרוּ חַז"ל בְּאַבוֹת: וְאַל תֹּאמַר קִבְּלוּ דַעְתִּי, שֶׁהוּ רִשְׁאִין וְלֹא אֶתָּה. וְזֶה אֶפְלוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְכָל שָׂכָן בְּדַבְרֵים בְּטָלִים. וְאִם כֵּן, מָה לָךְ לְקַצֵּף וְלְהַקְפִּיד עַד כְּדֵי שְׂנֵאָה תִּבִּין שְׂנֵה נוֹבַע מְגֻאֲוֹתֶךָ, שֶׁהֵנָּה דוֹרֵשׁ שִׁישְׁתּוֹ אֶתְךָ אַחֲרֵים וּיִכְנְעוּ לְדַעְתְּךָ. וְאִם כֵּן, הַחֲסָרוֹן הוּא בְּךָ וְלֹא בַחֲבֵרְךָ! וּבִפְרָט שְׂאֲדָם קְרוֹב אֲצֶל עֲצָמוֹ, וּמַחֲמַת הַנְּגִיעָה שְׁקֻרֹב הוּא לְעֲצָמוֹ מְשַׁחַד הוּא לְהַצְדִּיק אֶת דַּבְרֵי, וּמִתְעַצֵּל מִלְרַדֵּת לְעַמֵּק מִחֲשָׁבֶת חִבְרוֹ שְׂאוּלִי צוֹדֵק הוּא יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

וְיֻכַּל כָּל אָדָם לְנִסּוֹת זֹאת, לְשַׁבֵּת פֶּעַם אוֹ פְּעֵמִים בְּנַחַת, לְהַתְּפַשֵּׁט מִסְּבֵרַת עֲצָמוֹ, וְלְהַשְׁתַּדֵּל לִירֵד לְעַמֵּק סְבֵרַת חִבְרוֹ, וְיִרְאֶה פְּעֵמִים רְבוֹת שְׂאֲכֵן יִתְכַן וְטוֹעָה הוּא לְפַחוֹת בְּחֶלֶק מִמָּה שְׁחָשַׁב, וְהוּא בְּדוּק וּמְנַסֶּה, וְהַעֲקָר הוּא שִׁירְצָה הָאָדָם לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ בְּזָה, וְיִרְאֶה הַאֵיךְ טָעָה בְּדַבְרֵים פְּשׁוּטִים שְׂאֵף יִלְד קֶטָן מִבִּין אוֹתָם.

אמונה

ט. מי שנאבד אמונתו ממנו, ילך על קברי ישראל ויספר החסדים, שעשה לו הקדוש-ברוך-הוא. (ספר המידות)

נקודה למחשבה

מעלת המשמח חתן וכלה (המשך)

אמרו רבותינו בתלמוד: כל מי שנהנה מסעודת חתן וכלה ואינו משמחם, הרי זה כאילו זלזל בחמישה קולות שבירך הקדוש ברוך הוא את ישראל, ועל כך בגמרא ברכות (ו:) אמרו: כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמשה קולות, שנאמר: קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות" (ירמיה לג). וכתב הלבוש (אהע"ז סימן סה), שמי שלא משמח חתן וכלה, לא יזכה לחמשה קולות אלו בנחמת ירושלים. ולכן חובה על כל אחד ואחד לשמח את החתן והכלה כפי יכולתו.

וכתב בספר דגל מחנה אפרים (פרשת תרומה), שכל עניין החתונה וכל ההכנות וצרכי החתונה הוא רק כדי לשמח חתן וכלה, וישנם כמה אנשים שתופסים הטפל, ובאים רק כדי לאכול ולשתות ומשליכים העיקר. ע"ש. וראה בבית שמואל (סימן סה ס"ק א) שמלשון הפוסקים שכתבו בסתמא "מצוה לשמח חתן וכלה", ולא חילקו אם אותו אדם היה בסעודה או לא, משמע שמצוה שילך לשם וישמח אותם אף על פי שלא נהנה מהסעודה ודלא כהפרישה. ועיין בשו"ת עשה חיל (חלק ב סימן לא). (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

"וְאֵנִי אֲבָרְכֶם"

כתוב בספר יראים על כהן אחד בלי בנים שהיה בא בכל יום, לבתי כנסיות שקורין שטיבלאך, והיה נכנס באחד החדרים ומברך שם ברכת כהנים ויוצא, ונכנס בחדר השני ומברך שם ברכת כהנים ויוצא, וכן נכנס בכל החדרים ומברך שם ברכת כהנים, ובמילת שלום היה מאריך קצת בשמחת ליבו, ולעת זקנותו זכה לבן יחיד, וגידל אותו עד שהיה בן שלוש שנים, והלך הכהן לבית עולמו.

באותם הימים היה בארץ אשכנז איש צדיק אחד שהיה מגדל ילדים עזובים, והיה מחנך אותם על פי התורה והיראה, וכאשר היו הילדים גדלים היה מלמד אותם מלאכה, כדי שיעבדו ויתפרנסו מיגיע כפם ולא יצטרכו לבריות. והנה פעם אחת ראה הצדיק את היתום הקטן בנו של הכהן שהזכרנו, עזוב ומוזנח, זכר את אביו הכהן ונכמרו רחמיו עליו, אסף אותו לביתו וגדל אותו וילמדוהו תורה כדרכו. וכאשר נעשה נער לימד אותו את מלאכת החייטות, וכל מה שהיה מרויח היה מאסף אצל הצדיק, וכאשר גדל מצא לו אישה הראויה לו, ואחר החופה בירך הצדיק את החתן והכלה והכין להם בית מיוחד ושלחם לשלום, והבחור מצא עבודה טובה באחת מעירות אשכנז, לקח את אשתו והיו שם משך ארבע שנים, ומידי שנה בשנה בחג הסוכות היה אצל הרבי ומבקר אותו.

והנה יום אחד היה יושב לו בחנותו כדרכו, והנה הוא רואה לפניו איש אחד לבוש בגדי משי ותכלת ומשקפי זהב על עיניו, מלובש כאחד העשירים הגדולים, אמר לו העשיר אתה הוא פלוני בן פלוני מעיר פלונית? אמר לו הן, אמר לו אני הוא פלוני ואנחנו היינו שכנים באותה העיר. החייט הצעיר בירך אותו בברכת ברוך הבא ושאל אותו היכן הוא נמצא עתה ומה מעשהו? אמר לו שגם הוא חייט כמוהו באותה העיר והוא היה סובל באשכנז ולכן נסע לאמריקה ושם נתעשר עושר גדול, ולכן אם הוא רוצה לשמוע בקולו ויסע גם הוא לאמריקה ושם יתעשר, ומה לו לסבול בעיר הזאת, ויהי בשמעו את דבריו נכנסו דבריו בליבו וילך אל אשתו ויספר לה העניין, והיא אמרה לו לך אצל הרבי שלך ותתיעץ עמו. וכן עשה, ויאמר לו הרבי לך מארצך ומולדתך, ושילח אותו בברכה זו, ויבוא אל אשתו ויגדל לה את דברי הרבי, ותאמר לו גם היא לך לשלום ותצליח בכל מעשיך, ואחר זאת נסע לאמריקה והצליח שם בעבודתו ובמשך זמן מועט צבר לו כסף רב, ויתגעגע לאשתו ונסע חזרה לביתו, וכשירד ליבשה עלה בדעתו שכל העושר שבא לו הוא מברכתו של הרבי, לכן החליט טרם ילך לביתו ללכת אל הרבי, והרבי קיבל אותו בספר פנים יפות.

ובאותו לילה נתארח אצל הרבי ובבוקר הוציא מתנה חמישים דולר לתת לרבי, והרבי לא הסכים לקבל, הוציא עוד חמישים דולר לתת לו, אז אמר לו הרבי: מה אתה חושב שאני רוצה ממך צדקה, אמר לו: והלא אני מחויב לתת לך, שהרי כל מה שהרווחתי בא לי על ידי ברכתך, אמר לו: וכמה הרווחת בנסיעה זו? אמר לו: חמשת אלפים דולר, אמר לו הרבי: אני חושב שכל חמשת אלפים דולר שייכים לי, כי עליך לזכור שבקטנותך אני גדלתיך וחנכתיך ולמדתיך תורה ומלאכה, ולא נהיית ממך אפילו שוה פרוטה, ועתה שנעשית עשיר ואני זקנתי שייך לי כל הכסף הזה. ויוצא בן הכהן את כל הכסף ונתן לרבי בשמחה ובטוב לבב, והרבי נתן לו סל קטן ובתוכו ככר לחם צידה לדרך, וגם נתן לו שני דולרים עבור הוצאות הדרך, ושילח אותו בברכת לך לך מארצך ולמולדתך. וינשק בן הכהן את ידי הרבי והלך לדרכו בידיים ריקניות ובלב שמח.

והנה באמצע הדרך הקיפו שודדים את השיירה ושדדו כל מה שהיה להם, וכשהגיעו אצל החייט ראו שאין לו כי אם הסל וככר לחם ויניחו אותו, כאשר הגיע לביתו יצאה אשתו בפנים צוהלות ומוזהירות, ותאמר לו ברוך הבא רוחי ונפשי, הגישה לו כוס קפה, והאיש הזה היה מתבייש מאשתו בראותו את כל החיבה והאהבה והוא לא הביא לה אפילו שווה פרוטה, ולפני שיספיק לדבר עמה על שלא הביא לה כלום, היא קדמה אותו ואמרה לו: לפני שעה הגיעה לי טלגרמה שאלך לבנק ואקבל חמשת אלפים דולר, וישתומם האיש ויאמר מי שלח את השיק הזה ומי חתום על השק? תכף הביאה האשה את השיק וראו שהיה חתום עליו הרבי, אז הבין האיש שהרבי הוא בעל רוח הקודש, וידע שיקרה לו אסון בדרך, ולכן לקח את הכסף ממנו ושילח לו שיגש לבנק ויקח את כספו, אז שמחו שמחה שלמה האיש ואשתו ואמרו: כדאי לעזוב את העיר וללכת אצל הרבי וכן עשו, וחיו חיי עושר וכבוד וכל טוב, וכל זה היה בזכות אביו הזקן שהיה מברך את ישראל, והיה מאריך בשלום, כן הקדוש ברוך הוא נתן להם עושר וכבוד, והשלום תמיד היה ביניהם,

לכן כל כהן צריך שיברך את ישראל בשמחה ובחפץ לב, ובעין טובה, וזה יעזור לו או לזרעו אחריו, כמו שראינו במעשה הזה, וכאשר שהוא מברך את ישראל כך הוא מתברך, וכמו שנאמר: "וְאֵנִי אֲבָרְכֶם". (אהבת חיים).